

АЛМА МАТЕР

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ "Д. А. ЦЕНОВ" - СВИЩОВ

год. XXXIV, бр. 3, май 2026 г.

МЕЖДУНАРОДЕН ХАКАТОН СРЕЩНА СТУДЕНТИ ОТ KREATIVEU

В Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ се проведе международният хакатон „Inherit the past. Code the future“. Събитието бе част от активностите в рамките на престижния европейски университетски алианс KreativEU, в състава на който е и Свищовското висше училище. Под вдъхновяващото мото „Наследи миналото. Програмирай бъдещето“, мащабното събитие предизвика 30 участници от различните университети в алианса, обединени от мисията да създадат иновативни технологични решения за съхраняване и популяризиране на културното наследство.

Състезанието бе открито от ректора доц. Марин Маринов, който подчерта ключовата роля на Свищов като „Градът на 100-те първи неща“ и люлка на българското икономическо образование. Значението на

международното сътрудничество в областта на културата, предприемачеството и технологиите подчерта в своето приветствие доц.

KreativEU за СА „Д. А. Ценов“ и гл. ас. Евгени Овчиников – експерт по РП5.

През първия ден младите участваха в AI уърк-

подготовки за същинския 24-часов хакатон. Разпределени в 5 интернационални екипа, носещи имена с букви от глаголицата,

щов и региона. В рамките на хакатона участниците комбинираха технологии, изкуствен интелект, предприемачество и креативно мислене, за да предложат решения с реално приложение и устойчиво въздействие.

През третия ден екипите представиха своите проекти пред 6-членно експертно жури, което оцени най-добрите идеи и решения. На презентациите присъстваха и ученици от свищовски училища. Наградите за 1, 2 и 3 място връчи доц. Маруся Смокова-Стефанова. Всички участници получиха и предметни награди от спонсори на проявата. Презентациите и награждаването се състояха в Младежки център – Свищов.

Маруся Смокова-Стефанова, координатор на проекта KreativEU за Академията. Успех на участниците пожелаха доц. Александрина Александрова – координатор на Работен пакет 5 по

шоп, опознавателни игри из емблематични места в Свищов, включително градски лов на съкровища (Scavenger hunt) и тактическа игра Gelsoft Crossfire, което имаше за цел да ги

през следващото денонощие участниците разработваха своите иновативни проекти, вдъхновени от културно-историческото наследство на Сви-

*Стартират обучения
за студенти по проект
с партньори от Румъния*
На 2 стр.

Аудитория на бъдещето дарява д-р Рафаел Рьотингер

В навечерието на своята 90-годишнина Свищовската академия започва мащабна

модернизация на Аудитория №306, която изпълнява функциите на Специализиран кабинет по публична администрация. Проектът е

възможен благодарение на втория пореден дарителски жест от страна на д-р Рафаел Рьотингер – международен експерт по сигурност, бизнесмен и възпитаник на Академията, защитил докторантура по „Публична администрация“ в катедрата „Стратегическо планиране“.

Това дарение е лична мисия за д-р Рьотингер, който затвърждава ангажмента си към своята Алма Матер. „Вярвам, че образованието се нуждае не само от интелект, но и от среда, която вдъхновява. С този дарителски жест искам да дам на бъдещите докторанти и студенти по-добра, високотехнологична база. Аудитория 306 ще бъде мястото, където стратегиче-

ската мисъл среща модерните технологии, превръщайки теорията в реални решения за бъдещето“, заявява д-р Рьотингер в обръщението си към академичната общност.

Ректорът доц. Марин Маринов изказа искрена благодарност за дарителския жест: „За нас е чест да имаме съмишленици като д-р Рьотингер. Неговата последователна подкрепа е доказателство за силната връзка между университета и неговите възпитаници и доказани експерти. Този проект е инвестиция в интелектуалния капитал на България и голям подарък за 90-годишнината на Академията.“ Екипът на катедрата „Стратегическо планиране“ също изрази своя

искрена благодарност към д-р Рафаел Рьотингер за неговата съпричастност, дарителски дух и вяра в мисията на Свищовското висше училище.

С подкрепата на Фондация „Димитър Апостолов Ценов“, залата ще бъде превърната в съвременен център за научна и образователна дейност. Реновацията включва пълно обновяване на интериора, ергономично обзавеждане и висок клас специализирано техническо оборудване. Проектът се предвижда да бъде финализиран до 8 ноември 2026 г.

Свищовският възпитаник д-р Рьотингер участва като член-основател и консултант във форума „Организации и служби за сигурност“ към издателство NOMOS. Чрез тази роля дава своя принос за науч-

ното и практическото развитие на ключови за сигурността тематични области. Основните му приоритети включват: Разработка и внедряване – проектиране на съвременни концепции за сигурност в европейски контекст; Обучение и квалификация – практически ориентирана подготовка на ръководни кадри в секторите на сигурността; Управление на проекти – инициране и подкрепа на проекти, насочени към актуалните предизвикателства в защитата на населението и управлението на кризи. Тези професионални ангажименти на най-високо ниво са поредното доказателство за експертния авторитет, който д-р Рьотингер носи със себе си в своите благородни инициативи към академичната общност в Свищов.

Съвместен уъркшоп проведоха Академията и ТУ – София

Хибриден уъркшоп „AI in Business Decision-Making“ организираха съвместно СА „Д. А. Ценов“ и Технически университет – София. Форумът бе в рамките на проект

хия. Основен акцент на дискусиата бяха практическите приложения на изкуствения интелект в бизнеса, както и въпроси, свързани с надеждността, прозрачността, упра-

тът бе представен от гл. ас. д-р Атанаска Решеткова, която подчерта значението на дискусиата за устойчивостта на знанието и надеждността на изводите за индустриал-

ха реални бизнес примери за използването на AI решения в застрахователния сектор. С практически-ориентирана презентация се включи и Румяна Калудева – експерт в областта на бизнес интелигентните системи, с опит в анализа на данни, вземането на решения с помощта на изкуствен интелект и прилагането на практики за отговорен AI. Събитието завърши с представянето на д-р Спасимир Цветанов – маркетингов директор на WOW TEA & DR. D, който демонстрира практически подходи за използване на генеративен AI в маркетинга и рекламата.

Уъркшопът създаде пространство за интердисциплинарен диалог между представители на бизнеса, академичната общност и студентите относно възможностите и предизвикателствата, които използването на системи с изкуствен интелект създава пред съвременните организации. Събитието подчерта и значението на сътрудничеството между Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ – Свищов и Технически университет – София в рамките на съвместния им проект, насочен към изследване на надеждността и оценката на AI системите в индустриален и управленски контекст.

BG175467353-2025-08-0248 „Епистемична робастност на изкуствения интелект: универсална рамка за оценка на индустриални и управленски системи“, финансиран от Фонд „Научни изследвания“ при МОН, административен договор № КП-06-Н95/16 от 10.12.2025 г. В събитието се включиха над 75 преподаватели, студенти, докторанти и представители на практиката. Освен представители на двете висши училища – партньори по проекта, участие взеха и студенти от Словакия, Нидерландия, Полша, Румъния, Турция, Португалия, Че-

влението и етичните аспекти на AI системите.

Уъркшопът беше открит в присъствието на ректора доц. Марин Маринов – ръководител на екипа на Академията по проекта, зам.-ректора по „Научноизследователска дейност и развитие на кадрите“ – проф. Атанас Атанасов и директора на ИНИ – доц. Галина Чиприанова. Те подкрепиха инициативата като част от усилията за развитие на сътрудничеството между академичната общност, бизнеса и научните изследвания в областта на изкуствения интелект. Проект-

ните и управленските системи, генерирани чрез модели с изкуствен интелект. Програмата на събитието включваше дискуссионен панел с представители на бизнеса и практиката, а втората ѝ част беше посветена на студентска мини-лаборатория за работа с инструменти, базирани на изкуствен интелект.

Михаил Златилов – директор „Управление на програмите“ в „Дженерали Застраховане“ АД и Евгения Сербезова – продуктов собственик „Автоматизации и изкуствен интелект“ и старши координатор „Проекти“, представи-

Стартира приемът...

на документи за участие на студенти в обучения по съвместния проект на СА „Д. А. Ценов“ с Инспектората на полицията – окръг Долж в Крайова (бенефициент) и Инспектората по образованието Долж (Румъния) Cross-Border Youth Safety and Inclusion: Modernizing Training Facilities and Developing a Comprehensive

Good Practices Guide, ROBG00251, програма INTERREG VI-A Румъния – България 2021-2027. Ще бъдат проведени 6 обучения от бенефициента в областта на самозащитата и безопасното шофиране и 6 от Академията в областта на личните финансии и зелената икономика. (Кандидатстване на <https://shortlink.uk/1ra-4>)

Участие на Академията допринася за дигиталната трансформация на Северна България

Консорциум, в който Свищовската академия участва като партньор на Регионален иновационен център „Амбициозно Габрово“, реализира проект ADi4SMEs (Ускорена дигитализация на МСП (малки и средни предприятия) в Северен централен регион чрез създаване и развитие на ЕЦИХ (Европейски цифров иновационен хъб). Осемнадесет месеца след старта на проекта, ЕЦИХ представя впечатляващи резултати, които показват реално въздействие върху живота на гражданите, бизнеса и публичния сектор в региона. Проектът се реализира в периода 18 октомври 2024 г. – 18 октомври 2027 г. с подкрепата на Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“, съфинансирана от ЕС.

До момента над 130 000 граждани от областите Габрово и Велико Търново вече използват AI асистенти, вне-

дрени в местните администрации. Паралелно с това 131 служители от организации в региона са преминали специализирани обучения по дигитализация и изкуствен интелект, а сключените договори за услуги с МСП и публични институции възлизат на 2,5 млн. евро. Създадени са 6 „живи лаборатории“, които предоставят достъп на бизнеса до съвременни технологии като AI, 3D принтиране, цифрови двойници и мониторинг на околната среда. Това дава възможност на компаниите да тестват решения преди да инвестират в тях.

Проектът ADi4SMEs е отличен със STEP Seal и Seal of Excellence от ЕК – признание за високо качество и иновационен потенциал. ЕЦИХ ADi4SMEs е част от европейска мрежа от дигитални хъбове и работи в партньорство с организации от Дания, Румъния, Литва, Украйна и България.

Академията поздрави ПБНЧ за 170-ата му годишнина

Зам.-ректорът на Академията доц. Здравко Любенов бе сред официалните гости на тържественото честване на 170-годишнината на Първото българско народно читалище (ПБНЧ) „Еленка и Кирил Д. Аврамови – 1856“ в Свищов. В деня на честването, президентът на Р България Илияна Йотова постави да бъде връчен плакет „Св. св. Кирил и Методий“ на Свищовското читалище. „Читалището е третата по възраст институция по нашите земи, по-стари са само училището и църквата“, каза председателят на ПБНЧ – Пламен Александров в приветственото си слово и припомни как е създадено Свищовското читалище.

По повод бележитата годишнина, доц. Любенов връчи поздравителен адрес от името на ректора и академичното ръководство. „Именно този исторически път – от създаването на първото читалище до днешния

ден – ни напомня за важността на читалищното дело и за онези, които не само са основали тези институции, но и тези, които продължават да ги развиват и обогатяват“, се казва в поздравител-

таличното дело в Свищов, както и за добри взаимоотношения. Такъв плакет получи и Стопанската академия.

Честването започна с изпълнения на фолклорна ин-

ния адрес до читалищните дейци и настоятели.

По време на тържественото честване бяха връчени почетни плакети на институции и хора, подкрепяли през годините културната дейност и развитието на чи-

струментална група „Кияци“ с ръководител Пламен Манев и Трио „Нове“ с вокален педагог Корнелия Чекелева. Вечерта продължи с концерт на „Фондацията“, в който участва и Първи български хор „Янко Мустаков“.

Кръгла маса за българската икономика — проведоха Академията и ИСС —

Катедра „Финанси и кредит“ при СА „Д. А. Ценов“, съвместно с Икономическия и социален съвет (ИСС), проведоха кръгла маса на тема „Финансови, икономически и социални предизвикателства пред българската икономика в условията на геополитически турбуленции“. Форум откри ректорът доц. Марин Маринов, който е и ръководител на финансовата катедра. Той подчерта значението на диалога между академичната общност, бизнеса и институциите в търсенето на устойчиви решения за развитието на българската икономика в динамична международна среда. Сред участниците във форума бяха Зорница Русенова – председател на ИСС, Богомил Николов – зам.-председател на ИСС, Цветан Симеонов – председател на Българския търговско-промишлена палата,

Михаил Кръстев – председател на УС на Съюза за стопанска инициатива, Ивайло Иванов – министър на труда и социалната политика в предходно правителство и възпитаник на Свищовската академия, Ивайло Маринов – ръководител Служба по търговско-икономическите въпроси към посолството на Р България в Букурещ, също възпитаник на Свищовската академия, Огнян Атанасов и Валери Апостолов – експерти от ИСС, Ахмед Куйтов – ръководител на Националния фокусен център към ИСС.

По време на форума бяха представени и дискутирани актуални анализи, становища и резолюции на Икономическия и социален съвет, свързани с ключови предизвикателства пред българската и европейската икономика. Сред основните акценти бяха необходимостта от механизъм за

преодоляване на дисбалансиите на европейския електроенергиен пазар и отражението на високите цени

кателства пред българската индустрия в условията на енергийна несигурност, необходимостта от балан-

на електроенергията върху индустрията в Югоизточна Европа, както и въпроси, свързани с многогодишната финансова рамка на Европейския съюз за периода 2028–2034 г. Участниците обсъдиха предизви-

сиран подход при прилагането на Европейската схема за търговия с емисии и Механизма за коригиране на въглеродните емисии на границите, както и проблеми, свързани с финансирането на българската

здравна система. Акцентирани бе и върху необходимостта от устойчиви икономически политики, активен институционален диалог и ефективно взаимодействие между научните среди, бизнеса и държавните институции за справяне с последствията от геополитическата нестабилност и икономическите предизвикателства пред страната. Презентациите предизвикаха интересна дискусия, а участниците си пожелаха и последващи подобни форуми.

Българската търговско-промишлена палата удостои Академията с почетен диплом и сребърен юбилеен медал „120 години БТПП“ за утвърдена позиция в изграждането на система за висше образование, съчетаваща дългогодишни традиции с иновативни методи за управление, образование и наука.

Иновационните екосистеми дискутираха на международна конференция

В Академията се проведе международна научна конференция InNet2026 на тема „Формални и неформални екосистеми и трансформиране на знанието“. Събитието бе организирано по проект „Формални и неформал-

InNet2026 бе поставен върху ролята на формалните и неформалните мрежи в съвременните иновационни процеси и върху начина, по който знанието се създава, трансформира и разпространява в условията на диги-

гализиран с участието на Европейския цифров иновационен хъб (ЕЦИХ) за Северен централен район. Представители на Изпълнителната агенция за МСП представиха програмата „Северът в растеж“, насочена към микро, малките и средните предприятия. Подчертано бе, че в контекста на предизвикателствата пред Северна България, обсъдените възможности имат ключово значение за създаването на по-силна връзка между предприемачеството, иновациите, дигитализацията и регионалното развитие.

В конференцията участваха учени и изследователи от СА „Д. А. Ценов“, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, Икономически университет – Варна, Бургаски държавен университет „Проф. д-р Асен Златаров“, представители на университети и научни организации от Словакия, Чехия, Сърбия и Гърция.

ни иновационни мрежи“, финансиран от Фонд „Научни изследвания“ към МОН по договор № КП-06-Н65/10 от 12.12.2022 г. Конференцията се проведе в хибриден формат и събра изследователи, представители на висшето образование, бизнеса, публичния сектор и неправителствени организации от България и чужбина. Основният фокус на

тална трансформация и нарастваща технологична динамика. Участниците обсъдиха нарастващата роля на университетите като активен партньор на бизнеса, институциите и обществото в изграждането на устойчиви иновационни екосистеми. Сред водещите акценти бе дискусионният панел „Как изкуственият интелект променя индустрията?“, ор-

Фонд „Научни изследвания“ отличи наш проект

Фонд „Научни изследвания“ отличи най-успешно реализираните научни проекти през 2025 г. Сред наградените проекти е ре-

ализираният в Свищовската академия проект „Изкуственият интелект в икономическата перспектива“, Административен договор № КП-06-М65/2 от 12.12.2022 г.“ Проектът е финансиран от Фонд „Научни изследвания“ при МОН по Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2022 г. Екипът на проекта се състои от 8 млади учени и постдокторанти от Академията с ръко-

водител доц. Александрина Александрова. Тя прие наградата по време на официална церемония в присъствието на зам.-председателя на БАН проф. Емануел Мутафов, председателя на Изпълнителния съвет на фонда, доц. Атанас Павлов, ректори и заместник-ректори, директори на институти на БАН, членове на Изпълнителния съвет на фонда.

В рамките на отличения проект са постигнати високо оценени научни резултати сред които 9 индексирани публикации в световните наукометрични бази данни Scopus/Web of Science, 5 публикации в световни вторични бази, 1 монография, 6 участия в международни научни форуми за представяне на проектните резултати, организирани са 2 събития (кръгла маса и уъркшоп) за популяризиране на проекта и др. Индексиранияте публикации се радват на сериозен научен интерес с над 10000 четения и сумарно повече от 70 цитирания в базите Scopus/Web of Science. Проектът на свищовските млади учени е единственият награден в научна област „Обществени науки“.

Международна конференция събра млади изследователи

В Академията се проведе международна конференция „Студенти и млади изследователи в иновационните екосистеми:

ми, образователни модели и културни феномени, свързани с изкуствения интелект. Докладите демонстрираха висока научна

създаване и развитие на формални и неформални мрежи“. Събитието се реализира в хибриден формат и привлече участници от различни държави.

Конференцията бе организирана в две паралелни научни сесии, в рамките на които участниците представиха научни доклади, посветени на ключови теми като иновационни мрежи, дигитална трансформация, предприемачество, устойчиво развитие, здравни иновации, агроекосисте-

подготовка, интердисциплинарен подход и активен интерес към развитието на иновационните екосистеми в национален и международен контекст. Форумът предостави възможност за обмен на идеи, изграждане на професионални контакти и обсъждане на бъдещи съвместни изследователски инициативи.

Събитието бе част от посветени на 90-годишнината от основаването на Стопанска академия „Димитър А. Ценов“.

Над 160 зрелостници гостуваха в Академията по пилотна за България инициатива

Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ бе домакин на пилотна за България инициатива на Националния фокусен център. Над 160 зрелостници от област Велико Търново (общините Горна Оряховица и Полски Тръмбеш) посетиха Свищовското висше училище за да се запознаят с възможностите за обучение.

Националният фокусен център е изграден към Министерството на образованието и науката, като задачата му е да координира и подкрепя структурата от 27 младежки центрове в България. Негов ръководител е свищовлията Ахмет Куйтов – докторант в Академията, който поясни, че инициативата в Свищов е пилотна и се прави за първи път в България. За гостуването в града и Академията са избрани младежи от населени места, където няма младежки центрове, за да се създадат възможности за обучение и развитие на зрелостниците и от такива градове.

С „Добре дошли“, в ау-

лата на Свищовското висше училище гостите бяха посрещнати от ректора доц. Марин Маринов. Той заедно със зам.-ректора доц. Здравко Любенов, помощник-ректора доц. Валентин Милинов и директора на Центъра за международна дейност при СА „Димитър А. Ценов“ доц. Маруся Смокова, представиха пред мла-

и реализация. Свищовски студенти споделиха своите причини да изберат Висшето училище, какво им предлага то днес, какви са условията в студентските общежития, какви мобилности в други държави са реализирали и как са подкрепяни от своите преподаватели.

След срещата гостите посетиха Академичния му-

дите хора възможностите за обучение, специалностите и перспективите за развитие, участие в международна мобилност, професионално обучение

зей, където имаха възможност да се запознаят с историята на Свищовското висше училище и да се докоснат до вещи на Дарителя Димитър Ценов.

Академията посрещна гости от БТА

Академията посрещна гости от Българската телеграфна агенция, с която има изградени партньорски взаимоотношения. Около 20 журналисти и служители от различни редакции и звена на БТА участваха в първото за 2026 г. пътуване за сплотяване на екипите, организирано от „Школа БТА“. Домакин на инициативата бе Свищов – известен като „Градът на първите неща“, а поводът – 100-годишнината на Къща-музей „Алеко Константинов“ и 90-годишнината на Стопанска академия „Димитър А. Ценов“. Организационната на посещението бе подготвена от кореспондента на БТА в Свищов Антонета Бълдъркова.

Първият обект, който посетиха от планираната програма бе Свищовско-

то висше училище. Гостите бяха посрещнати от директора на Центъра за

показаха им стенописите на Ал. Божинов, разказаха им любопитни и мал-

връзки с обществеността доц. Александър Ганчев и уредника на Академичния музей Маргарита Дончева. Домакините запознаха екипа на БТА с историята на Академията и на нейния дарител,

ко известни факти около създаването на Висшето търговско училище в Свищов и от биографията на Димитър Ценов. В музея гостите имаха възможност да се докоснат до вещи на Дарителя.

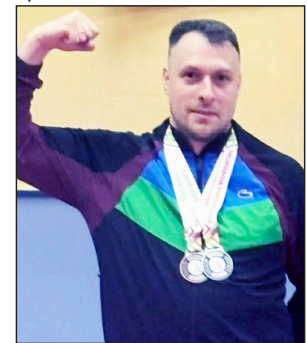
Наш студент с два медала от Универсиада '2026

Два медала от Националната универсиада за 2026 г. завоюва свищовският студент Вилизар Якимов. В рамките на студентските игри той спечели сребърен медал по тенис на маса на двойки заедно със Симеон Спасов от УНСС, и бронзово отличие в смесените двойки с шампионката на България Мария Йовкова от НСА.

Най-големият форум за университетски спорт в България тази година предизвика над 5000 студенти, които в рамките на една седмица премериха сили по 17 вида спорт.

Вилизар Якимов е син на добре познатия в Свищов и в страната Марио Якимов – майстор на спорта по тенис на маса. Участието му в

Универсиадата до последно бе под въпрос заради тежка контузия – разкъсани връзки. Въпреки здравословните проблеми той записа впечат-

ляващо представяне и стана поредно доказателство за добрите позиции на Свищовската академия в университетския спорт.